

De Rotterdamse leerroutekaart

Loopbaanleren voor basisonderwijs en
onderbouw VMBO

Lessenserie

Inhoud

Inleiding

Loopbaanleren op de basisschool
Ervaren, onderzoeken en uitstippelen
Rol van de ouders
Werken met de lessenserie

Lessenserie

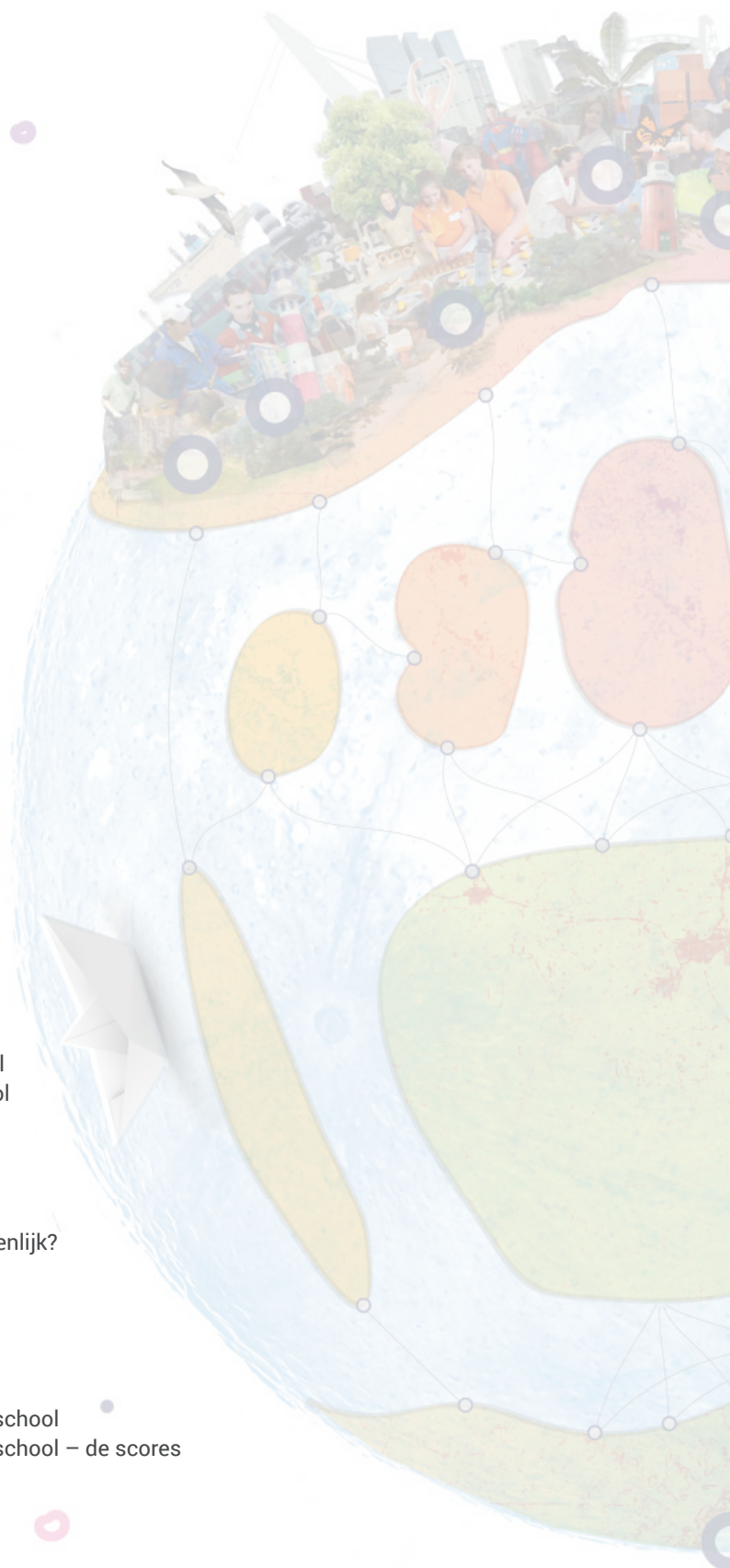
Les 1: Wie ben ik? – Interview
Les 2: Wie ben ik? - Mindmap
Les 3: Wat kan ik?
Les 4: Wat vind ik leuk?
Les 5: Interesstest (voor groep 8)
Les 6: Beroepen 1 – Allemaal beroepen
Les 7: Beroepen 2 – Beroepsgroepen
Les 8: Beroepen 3 – Droomberoep
Les 9: Je route uitstippelen (voor groep 8)
Les 10: Een school kiezen (voor groep 8)
Les 11: Je nieuwe school (voor groep 8)

Werkbladen

Werkblad 1 – Interview
Werkblad 2 – Mindmap
Werkblad 3 – Profielpagina
Werkblad 4 – Kwaliteitenspel
Werkblad 5 – De leukste dingen
Werkblad 6 – Welk type ben jij – de test
Werkblad 7 – Welk type ben jij – de uitslag
Werkblad 8 – Allemaal beroepen
Werkblad 9 – Zoek je maatje
Werkblad 10 – Beroepsgroepen
Werkblad 11 – Droomberoep
Werkblad 12 – Checklist middelbare school
Werkblad 13 – To do lijst middelbare school

Thuiswerkbladen

Thuiswerkblad 1 – Dit ben ik
Thuiswerkblad 2 – Hoe goed ken je mij eigenlijk?
Thuiswerkblad 3 – Kwaliteitenspel
Thuiswerkblad 4 – Interesse-interview
Thuiswerkblad 5 – Interesstest
Thuiswerkblad 6 – Beroepen-interview
Thuiswerkblad 7 – Droomberoep
Thuiswerkblad 8A – Checklist middelbare school
Thuiswerkblad 8B – Checklist middelbare school – de scores

Inleiding

Deze lessenserie over loopbaanleren (lob) op de basisschool maakt deel uit van de Rotterdamse aanpak loopbaanleren. Loopbaanleren helpt leerlingen bij het maken van een goede opleidingskeuze. Dit is belangrijk, want als de opleiding niet voldoet aan de verwachtingen of mogelijkheden van de leerling, leidt dat vaak tot wisseling van studie of zelfs tot schooluitval.

Leerlingen helpen kiezen, is onder andere een taak van het onderwijs. Dat begint al op de basisschool met de keuze voor een middelbare school. In de Rotterdamse aanpak wordt loopbaanleren vanaf de basisschool tot het middelbaar en hoger onderwijs verweven in de onderwijsprogramma's. De gemeente ondersteunt scholen en leerkrachten bij de professionalisering van hun activiteiten rondom loopbaanleren. Zo helpt Rotterdam alle leerlingen om, samen met hun ouders, hun loopbaan vorm te geven. Met als doel:

- een goed advies voor het voortgezet onderwijs;
- zo min mogelijk op- en afstroom in het voortgezet onderwijs;
- zo min mogelijk uitval in het voortgezet onderwijs;
- toeleiding naar de juiste mbo/hbo/universiteit;
- toeleiding naar een baan met perspectief.

Loopbaanleren op de basisschool

Loopbaanleren begint al op de basisschool. Als leerkracht speelt u hierin een belangrijke rol. U begeleidt de leerlingen bij het maken van de juiste keuzes door er met hen over in gesprek te gaan. U geeft hen vertrouwen mee in hun eigen kunnen en kunt hen helpen een flexibele houding te ontwikkelen. De lessenserie geeft hiervoor concrete handvatten. Voordat u begint met de loopbaanlessen is het belangrijk om met het team over loopbaanleren te praten:

- Wat is de visie van de school op loopbaanleren?
- Wat wilt u ermee bereiken?
- Hoe maakt u loopbaanleren inzichtelijk in de school?

- Welke taakverdeling hanteert u?
- Hoe betreft u de ouders bij het loopbaanleren?
- Welke partners buiten de school kunt u erbij betrekken?

Ervaren, onderzoeken en uitstippelen

Centraal in de Rotterdamse aanpak staan de begrippen ervaren, onderzoeken en uitstippelen.

Ervaren doen de leerlingen door kennis te maken met verschillende beroepen tijdens bijvoorbeeld een Bliksemstage of een bezoek aan de haven. Bij het onderzoeken stellen de leerlingen zichzelf verschillende vragen en zetten daarbij verschillende loopbaancompetenties in (Marinka Kuijpers):

- Wie ben ik? Wat kan ik? De leerlingen reflecteren op hun kwaliteiten.
- Wat wil ik? Wat drijft mij? De leerlingen reflecteren op hun motieven.
- Welke beroepen zijn er allemaal? Welk soort werk past bij mij? De leerlingen verkennen de verschillende mogelijkheden (werkexploratie).
- Hoe bereik ik wat ik wil? (loopbaansturing)
- Wie kan mij daarbij helpen? De leerlingen zetten hun netwerk in.

Tenslotte stippelen de leerlingen hun leerroute uit met behulp van de Rotterdamse Leerroutekaart.

De loopbaanlessen in deze lessenserie zijn gericht op het onderzoeken. Daarbij zijn vooral de eerste drie loopbaancompetenties belangrijk. De leerlingen denken na over zichzelf en onderzoeken hun kwaliteiten en motieven: Wie zijn ze? Waar zijn ze goed in? Wat zijn hun interesses?

Bij werkexploratie gaat het om algemene beeldvorming: welke beroepen zijn er en wat houdt dat werk in. De leerlingen maken kennis met allerlei werkvelden, zeker ook met de werkvelden waarin veel toekomstmogelijkheden zijn zoals techniek en zorg. Loopbaansturing (hoe bereik ik wat ik wil?) komt in groep 8 aan de orde bij de keuze voor de middelbare school. De leerlingen hebben nagedacht over wat ze willen en kunnen en maken samen met hun ouders

een bewuste keuze voor een school die bij hen past. De competentie netwerken (wie kan mij helpen?) komt aan de orde bij de thuisopdrachten. Daarbij is een grote rol voor de ouders weggelegd.

Rol van de ouders

De hulp van de ouders bij het maken van loopbaankeuzes is heel belangrijk. Ouders spelen vaak een doorslaggevende rol bij school- en beroepskeuze. Om ouders daarvan bewust te maken en hen te helpen hun kinderen zo goed mogelijk te begeleiden is er in deze lessenserie een aantal opdrachten voor thuis opgenomen die de leerlingen samen met hun ouders of verzorgers kunnen doen. De opdrachten nodigen de ouders uit om met de kinderen in gesprek te gaan over hun kwaliteiten, interesses en school- en beroepskeuzes. Het verdient zeker aanbeveling om de ouders goed over hun rol te informeren, bijvoorbeeld tijdens een informatieavond over loopbaanleren. U kunt hierbij gebruik maken van de Rotterdamse Leerroutekaart.

Werken met de lessenserie

De lessenserie geeft concrete handvatten om met loopbaanleren aan de slag te gaan op uw school. Er zijn 11 uitgewerkte lessen rondom de bovengenoemde loopbaanvragen. De lessen zijn bestemd voor de bovenbouw. Les 9-11 gaan over het kiezen van een middelbare school en zijn bestemd voor groep 8, de andere lessen kunt u ook met groep 6 en 7 doen. Maak binnen uw team afspraken over hoe en wanneer u de lessenserie inzet. Bijvoorbeeld: In groep 7 besteedt u vooral aandacht aan kwaliteiten- en motievenreflectie. U gebruikt de lessen 1-4. In groep 8 komt aan werkexploratie en loopbaansturing aan bod. U gebruikt de lessen 5-11. De interessesettest van les 5 koppelt interesses aan beroepen en is geschikt voor groep 8.

U kunt er ook voor kiezen om alle competenties in elke jaargroep aan te bieden waarbij de lessen in groep 8 een verdieping zijn van de lessen in groep 6 en 7. U kunt de volgende volgorde hanteren:

Groep 6: les 1, 3 en 6

Groep 7: les 2, 4 en 7

Groep 8: les 5, 8, 9, 10, 11

Of u besteedt aandacht aan loopbaanleren in groep 8 en maakt voor uw groep zelf een selectie uit de lessen die u relevant vindt.

U kunt de lessen desgewenst aanvullen, afhankelijk van de doelen en mogelijkheden van de school. Na elke uitgewerkte les worden er suggesties gegeven om de loopbaanlessen uit te breiden. Zo kunt u de leerlingen bijvoorbeeld laten kennismaken met verschillende beroepen tijdens een Bliksemstage of met uw klas het werkgebied in de haven verkennen tijdens een Port Rangers havenbezoek. Of nodig ouders uit om in de klas over hun werk te vertellen. De loopbaanambassadeurs van de gemeente Rotterdam kunnen meer informatie geven over de verschillende mogelijkheden (www.onderwijs010.nl).

Tip

Laat de leerlingen een portfolio aanleggen, waarin de leerlingen al hun opdrachten die met loopbaanleren te maken hebben, bewaren. Zo kunnen de leerlingen terugblikken op vorige lessen en hun eigen ontwikkeling volgen. De leerlingen maken bijvoorbeeld tijdens de creatieve les een fysieke map voor hun lob-opdrachten.

Les 1:

Wie ben ik? – Interview

Doel:

De leerlingen denken na over zichzelf en ontwikkelen zelfinzicht.

Materiaal:

- (versierde schoenen)doos
- Werkblad 1 – Interview
- Thuiswerkblad 1 – Dit ben ik

Vorbereiding:

Maak een 'dit-ben-ik-does' van een (versierde schoenen) doos en vul deze met voorwerpen en foto's die iets over u zeggen, bijvoorbeeld over uw familie, werk, huis en hobby's.

Tijdsindicatie: 45 minuten

Lesinhoud

Inleiding (10 minuten)

Introduceer de 'dit-ben-ik-does'. Vertel dat u de doos hebt gevuld met voorwerpen die voor u belangrijk zijn en die iets over u zeggen. Laat de voorwerpen zien en vertel er iets over. Wat weten de leerlingen nu over u? Wat willen ze nog meer weten?

Kern (30 minuten)

Interview

De leerlingen interviewen elkaar in tweetallen. Hiervoor kunnen zij werkblad 1 – Interview gebruiken. De leerlingen bedenken zelf nog een laatste verrassingsvraag. Na 7-10 minuten wisselen de leerlingen van rol. Daarna maken ze op het werkblad een tekening van elkaar.

Bespreek de interviews kort na. Elk tweetal vertelt wat het antwoord op de laatste verrassingsvraag was. Zijn de leerlingen dingen van elkaar te weten gekomen die ze nog niet wisten of die hen verrasten?

Afsluiting: (5 minuten)

Verzamel de interviews en lees er een paar voor, zonder de naam van de leerling te noemen. De leerlingen raden over wie het gaat.

Opdracht voor thuis

Leerlingen die dit willen kunnen samen met hun ouders een thuis 'dit-ben-ik-does' vullen met belangrijke voorwerpen. Op Thuiswerkblad 1 staat de opdracht omschreven. Dit blad kunt u meegeven aan de kinderen. Geef de leerlingen de gelegenheid om er in de klas over te vertellen.

En verder

Maak een 'dit-ben-ik-does' tijdens de les handvaardigheid. De leerlingen beplakken een schoendoos met gekleurd papier en plakken daarop foto's uit tijdschriften die iets over hen zeggen (welk eten vind je lekker, welke sport doe je, van welke muziek houdt je, wat is je lievelingsdier, etc.).

Les 2:

Wie ben ik? – Mindmap

Doel:

De leerlingen denken na over zichzelf, leren dit te verwoorden en te verbeelden en ontwikkelen zelfinzicht.

Materiaal:

- Werkblad 2 – Mindmap
- Viltstiften en kleurpotloden in verschillende kleuren en dikte.
- Thuiswerkblad 2 – Hoe goed ken je mij eigenlijk?

Vorbereiding:

- Maak als voorbeeld een mindmap van uzelf (bijvoorbeeld met behulp van werkblad 2).

Tijdsindicatie: 45 minuten

Lesinhoud

Inleiding (10 minuten)

Speel het spel 'Wie ben ik?'

Neem één van de leerlingen in gedachten. De leerlingen raden wie u in gedachten heeft. Ze mogen alleen ja/nee vragen stellen. Bijvoorbeeld: Is het een jongen? Heeft hij donker haar? Kan hij goed voetballen? Hierna kan een leerling iemand in gedachten nemen.

Vertel dat de leerlingen deze les een mindmap maken. Zo kunnen ze laten zien wie ze zijn. Ter illustratie laat u uw eigen mindmap zien (of u maakt die ter plekke samen met de leerlingen).

Kern (30 minuten)

Mindmap

De leerlingen maken een mindmap van zichzelf. Zij kunnen hierbij werkblad 2 – Mindmap gebruiken.

In het midden van het werkblad tekenen de leerlingen zichzelf of plakken ze een foto van zichzelf. Vervolgens tekenen ze lijnen. Bij elke lijn schrijven of tekenen de leerlingen woorden die bij hen passen. Bespreek met de leerlingen welke woorden dat kunnen zijn, bijvoorbeeld: familie, vrienden, huis, sport. Ze kunnen ook de antwoorden op de interviewvragen uit de vorige les gebruiken. Bij elk woord of tekening kunnen ze weer

een nieuwe lijn maken. De leerlingen gebruiken verschillende kleuren viltstiften en potloden.

Afsluiting (5 minuten)

Bespreek de mindmaps met elkaar. Een paar leerlingen laten hun mindmap zien en vertellen erbij.

Opdracht voor thuis

De leerlingen spelen thuis het 'Hoe-goed-ken-jij-mij-eigenlijk-spel'.

Hierbij hebben ze nodig:

- Thuiswerkblad 2 met de (losgeknipte) vragenkaartjes.

En verder...

- Elke leerling maakt een profielpagina van zichzelf met behulp van werkblad 3 – Profielpagina. Hierop plakken ze een foto van zichzelf of maken ze een tekening. Daaronder schrijven of tekenen ze dingen over zichzelf of die hen bezighouden. Bundel de pagina's en maak een profielboek van de klas.
- De leerlingen maken een collage van zichzelf. Ze zoeken in tijdschriften naar afbeeldingen of woorden die bij hen passen. Dit kunnen ze ook digitaal doen met behulp van het programma canva (kijk op www.canva.com).

Les 3:

Wat kan ik?

Doel:

De leerlingen denken na over hun kwaliteiten. Waar zijn ze goed in? Ze leren dit te verwoorden. Ze denken ook na over de kwaliteiten van anderen.

Materiaal:

- Werkblad 4 – Kwaliteitenspel
- Thuiswerkblad 3 – Kwaliteitenspel

Vorbereiding:

- Knip de kwaliteitenkaartjes van werkblad 4 los en lamineer de kaartjes eventueel.

Tijdsindicatie: 60 minuten

Lesinhoud

Inleiding (20 minuten)

In deze les ontdekken de leerlingen waar ze goed in zijn, wat hun kwaliteiten zijn. Een kwaliteit is een positieve eigenschap, iets wat je bent, wat je goed kunt of wat je hebt. Bijvoorbeeld:

Ik ben sportief.

Ik kan goed luisteren.

Ik heb fantasie.

Bedenk samen met de leerlingen een aantal kwaliteiten, bijvoorbeeld: samenwerken, luisteren, dapper, behulpzaam en schrijf die op. Kunnen de leerlingen iemand noemen bij wie een bepaalde kwaliteit goed past (misschien wel bij zichzelf)?

Kern (35 minuten)

Kwaliteitenspel

Verdeel de leerlingen in groepjes van 4. Elk groepje krijgt werkblad 4 – Kwaliteitenspel en knipt de kaartjes los. Elke leerling krijgt 3 kaartjes. De rest van de kaartjes ligt omgekeerd op een stapeltje op tafel.

Om de beurt pakt een leerling een kaartje van de stapel en leest de kwaliteit voor. Daarna geeft hij het kaartje aan een leerling in het groepje bij wie hij de kwaliteit goed vindt passen. Hij geeft ook aan waarom hij dat vindt: “....., ik vind de kwaliteit goed bij jou passen, want”

De leerling die het kaartje heeft gekregen heeft nu vier

kaartjes. Daarvan geeft hij er één weg, op dezelfde manier. Als de kwaliteit bij niemand past, wordt het kaartje op een apart stapeltje gelegd. De leerlingen gaan door tot iedereen drie kaartjes heeft die echt bij hem passen.

Afsluiting (5 minuten)

Bespreek de opdracht na. Vonden de leerlingen het leuk/moeilijk/verrassend of juist niet? Zijn er leerlingen die kwaliteiten hebben gekregen die ze niet hadden verwacht?

Thuisopdracht

De leerlingen spelen het kwaliteitenspel met hun ouders of verzorgers (Thuiswerkblad 3). Ze geven elkaar kwaliteitenkaartjes en geven ook aan waarom ze vinden dat die kwaliteit bij de ander (of bij zichzelf) past.

En verder...

- Complimentenspel

Schrijf van alle leerlingen de naam op een kaartje en stop die in een tas of hoed. Elke leerling trekt een kaartje uit de tas of hoed en schrijft onder de naam die op het kaartje staat waar die leerling goed in is, dus wat zijn kwaliteit is. Vervolgens geven de leerlingen om de beurt hun compliment aan elkaar. Bijvoorbeeld:, jij bent heel goed in (samenwerken, ruzies oplossen, tekenen, voetballen, etc.).

Les 4:

Wat vind ik leuk?

Doel:

De leerlingen denken na over hun motieven. Wat vinden ze leuk om te doen? Wat zijn hun interesses?

Materiaal:

- Werkblad 5 – De leukste dingen
- Tekenmateriaal
- Thuiswerkblad 4 – Interview

Tijdsindicatie: 45 minuten

Lesinhoud

Inleiding (5 minuten)

Vraag de leerlingen wat ze graag doen in hun vrije tijd. Wat vinden ze echt leuk om te doen? Kunnen ze ook aangeven wat ze daar zo leuk aan vinden? Weten de leerlingen nog waar ze vroeger (in de kleuterklas) graag mee speelden? Is dat nog steeds zo? Weet u nog waar u zelf graag mee speelde? Wat zegt dat over u?

Dingen die je leuk vindt om te doen als je jong bent, zeggen vaak iets over je interesses. Over wat je echt leuk vindt om te doen, waar je warm voor loopt. Dat is goed om te weten als je straks een keuze moet maken voor een middelbare school of een beroep. Dan weet je beter wat je wilt en kun je iets kiezen dat goed bij je past.

Kern (35 minuten)

De leerlingen maken met behulp van werkblad 5 - De leukste dingen een lijstje van hun 10 favoriete bezigheden. Ze kiezen er 3 uit. Daar maken ze een tekening van en ze beantwoorden de vragen. Ze kiezen een of twee woorden uit het woordveld dat ze goed bij zichzelf vinden passen.

Vervolgens gaan ze met een medeleerling in gesprek. Ze vertellen aan elkaar wat ze zo leuk vinden aan

de activiteiten. Zegt dat iets over de leerlingen? Zijn ze bijvoorbeeld sportief, nieuwsgierig, sociaal, eigenwijs, ondernemend?

De leerlingen kiezen ook een woord voor elkaar uit het woordveld. Komt dat woord overeen met het woord dat de leerling zelf heeft gekozen?

Afsluiting (5 minuten)

Besprek de opdracht met elkaar. Wat zijn de drie toepactiviteiten? Welke woorden hebben de leerlingen zelf gekozen en van elkaar gekregen?

Opdracht voor thuis

De leerlingen interviewen hun ouders (of verzorgers) over hun interesses. Hierbij gebruiken ze Thuiswerkblad 4.

En verder ...

- Stelopdracht: De Perfecte Dag

De leerlingen schrijven een verhaal over hun perfecte dag. Stel je voor, het is vandaag een speciale dag. Niks moet, alles kan. Jij mag zelf bedenken wat je wilt doen vandaag en alles gaat goed. Het is de Perfecte Dag. Hoe ziet die dag eruit? Wat doe je allemaal? Waar? Met wie? Hoe voel je je daarbij?

Les 5:

Interesstetest

Doel:

De leerlingen denken na over hun motieven. Wat vinden ze leuk om te doen? Wat zijn hun interesses? Wat vinden ze belangrijk?

Materiaal:

- Werkblad 6 – Welk type ben jij – de test
- Werkblad 7 – Welk type ben jij – de uitslag
- Thuiswerkblad 5 – Interesstetest

Tijdsindicatie: 45 minuten

Lesinhoud

Inleiding (5 minuten)

Doe een kort spelletje met de leerlingen (een variant op petje op/petje af). Geef een paar opdrachten:

- Ga staan als je liever een spelletje op de computer doet dan tv kijkt
- Ga staan als je liever in de (school)tuin werkt dan een boek leest
- Ga staan als je liever je kamer opruimt dan een boodschap voor je moeder doet
- Ga staan als je rekenen leuker vindt dan taal
- Ga staan als je sport leuker vindt dan tekenen
- Ga staan als je geschiedenis leuker vindt dan spelling

Kern:

De leerlingen doen de Welk-type-ben-jij-test (werkblad 6). Ze kiezen steeds één antwoord dat het beste bij hen past (ook al vinden de alle drie de antwoorden niet goed passen).

Ze lezen de uitslag van de test (werkblad 7) en ontdekken de leerlingen wat voor type ze zijn. Zijn ze een:

- Ondernemer
- Kunstenaar
- Helper

- Nieuwsgierige
- Doener
- Planner

Afsluiting:

Bespreek de uitslag van de test. Zijn ze het ermee eens? Zo niet, welk type zijn ze volgens henzelf? Bij welk type passen de activiteiten van het lijstje met favoriete bezigheden?

Opdracht voor thuis

De leerlingen vragen hun ouders (of iemand die hen goed kent) de interesstetest voor de leerling in te vullen. Is de uitslag hetzelfde als de test die de leerlingen zelf hebben ingevuld? Gebruik hierbij Thuiswerkblad 5.

En verder ...

- De leerlingen bedenken met elkaar beroepen bij de verschillende types. Waarom denken ze dat dit werk geschikt is voor deze types? Welke beroepen passen goed bij hun eigen type?

Les 6:

Beroepen 1 – Allemaal beroepen

Doel:

De leerlingen krijgen inzicht in verschillende beroepen.
Welke beroepen zijn er? Wat houdt het werk in?

Materiaal:

- Werkblad 8 – Allemaal beroepen
- Zandloper of kookwekker
- Thuiswerkblad 6 - Beroepeninterview

Tijdsindicatie: 45 minuten

Lesinhoud

Inleiding (10 minuten)

Draai een zandloper om of zet een (kook)wekker op een paar minuten. De leerlingen schrijven in tweetallen of met hun tafelgroepje zoveel mogelijk beroepen op. Welk groepje heeft de meeste beroepen bedacht? Maak samen met de leerlingen een zo lang mogelijke lijst met verschillende beroepen. Zijn er beroepen bij die de leerlingen niet kennen? Bespreek die kort.

Kern (30 minuten)

Beroepenquiz

U leest een vraag voor. De leerlingen schrijven het antwoord op een blaadje. Ze kunnen gebruik maken van de lijst met beroepen uit de inleiding of zelf een beroep bedenken.

Vraag: Bij dit beroep moet je:

1. ...met mensen werken
2. ...speciale kleding dragen
3. ...goed nadenken
4. ...sportief zijn
5. ...creatief zijn
6. ...buiten werken
7. ...op een kantoor werken

8. ...dingen maken
9. ...mensen verzorgen
10. ...dieren verzorgen
11. ...met machines of apparaten werken
12. ...netjes en precies kunnen werken
13. ...goed kunnen rekenen
14. ...vroeg opstaan
15. ...veel praten
16. ...veel op reis gaan
17. ...eigen baas zijn

Welke beroepen hebben de leerlingen opgeschreven?
Bespreek de antwoorden. Verschillende antwoorden kunnen goed zijn.

De leerlingen maken werkblad 8. Onder de foto's bij opdracht 1 schrijven ze de beroepen.

Antwoorden foto's:

- automonteur
- financieel medewerker
- brancardier
- fotograaf
- chirurg

- havenwerker
- dierenarts
- leraar
- muzikant
- onderzoeker
- tuinder
- verkoper

Daarna kiezen ze drie beroepen uit die hen leuk lijken en beantwoorden de vragen.

Afsluiting (5 minuten)

Bespreek de antwoorden met de leerlingen. Wanneer de leerlingen de interessetest (les 5) hebben gemaakt, kunt u daar naar verwijzen. Weten de leerlingen nog welk type ze waren volgens de test? Welke beroepen passen goed bij dat type?

Opdracht voor thuis

De leerlingen interviewen hun vader of moeder (of iemand anders in hun omgeving) over zijn of haar beroep. Gebruik hiervoor Thuiswerkblad 6.

En verder...

- Teken of schilder je droomberoep of teken jezelf in je droomberoep
- Doe een beroepenspelletje zoals beroepen uitbeelden, Pictionary met beroepen, beroepen doorfluisteren etc.
- Maak een beroepenalfabet.

Les 7:

Beroepen 2 – Beroepsgroepen

Doel:

De leerlingen krijgen inzicht in verschillende beroepen.
Welke beroepen zijn er? Wat houdt het werk in?

Materiaal:

- Werkblad 9 – Zoek je maatje
- Werkblad 10 – Beroepsgroepen

Voorbereiding:

- Knip de beroepen en omschrijvingen van werkblad 9
- Zoek je maatje uit.

Tijdsindicatie: 45 minuten

Lesinhoud

Inleiding (10 minuten)

Zoek je maatje

Geef de helft van de klas een strookje met daarop het beroep en de andere helft het strookje met de omschrijving van werkblad 9. Elke leerling zoekt de leerling met het beroep of de omschrijving die bij zijn strookje past. Laat de leerlingen hun beroep en omschrijving voorlezen.

Kern (30 minuten)

Introduceer verschillende beroepsgroepen of sectoren en licht die toe:

1. Cultuur: deze beroepen hebben te maken met kunst en creativiteit
2. Economie: deze beroepen hebben te maken met geld
3. Natuur: deze beroepen hebben te maken met dieren en planten
4. Techniek: deze beroepen hebben te maken met het bedenken, maken en repareren van machines, apparaten, voertuigen enz.
5. Zorg: deze beroepen hebben te maken met het verzorgen van mensen

Pak de uitgeknipte beroepenkaartjes van werkblad 9 - Zoek je maatje erbij. Bij welke groepen horen de beroepen?

De leerlingen maken werkblad 10 - Beroepsgroepen.

Afsluiting (5 minuten)

Bespreek de antwoorden met de leerlingen.

Opdracht voor thuis

Bij deze les is geen aparte thuiswerkopdracht.

En verder...

- Beroepenmarkt

Verdeel de klas in 5 groepen. Elk groepje werkt een beroepsgroep uit. De leerlingen maken samen een woordweb, zoeken informatie op internet of in de (school)bibliotheek en maken een muurkrant over hun beroepsgroep. Organiseer een beroepenmarkt in de klas waar de leerlingen hun muurkrant aan elkaar (en hun ouders) presenteren.

Les 8:

Beroepen 3 – Droomberoep

Doel:

De leerlingen onderzoeken een beroep dat hen leuk lijkt.

Materiaal:

- Werkblad 11 – Droomberoep
- Thuiswerkblad 7 – Droomberoep

Tijdsindicatie: 45 – 60 minuten

Lesinhoud

Inleiding (10 minuten)

Alle leerlingen schrijven 3 beroepen op een blad op die hen leuk lijken (of gebruiken hun beroepen top 3 uit les 7). Inventariseer de keuzes en maak een beroepen top 10 met de klas. Wat moet je goed kunnen bij die beroepen? Laat de leerlingen bij elk beroep een paar kwaliteiten noemen die belangrijk zijn bij dat beroep, bijvoorbeeld: een leerkracht moet goed geduldig zijn en goed kunnen uitleggen.

Voor welke types uit les 5 zijn de beroepen geschikt? Waarom denken ze dat?

En bij welke groepen horen de beroepen (zie les 7: Beroepen 2)?

Kern (30 – 45 minuten)

De leerlingen kiezen een beroep dat hen leuk lijkt en waar ze meer over willen weten. Ze zoeken informatie over het beroep op internet of in de (school)bibliotheek en beantwoorden de vragen van werkblad 11 - Droomberoep.

TIP

Verzamel samen de leerlingen attributen die bij de beroepen horen. Maak een foto van elke leerling in zijn beroep en plak die bij het werkblad. Of organiseer een beroepenmodeshow.

Afsluiting

De leerlingen vertellen welk beroep ze hebben onderzocht. Hebben ze iets verrassends ontdekt? Lijkt het beroep hen nog steeds leuk?

De leerlingen kunnen hun beroepen aan elkaar presenteren, eventueel in kleinere groepen.

Opdracht voor thuis

De leerlingen interviewen alleen of in tweetallen iemand die een beroep heeft dat hen leuk lijkt. Ze gebruiken hierbij Thuiswerkblad 7.

TIP

Help als dat nodig is met het zoeken naar iemand om te interviewen. Misschien heeft u zelf mensen in uw netwerk die (telefonisch of per mail) geïnterviewd willen worden? Of schakel ouders in.

En verder...

- Ga op Bliksemstage van JINC. Tijdens een Bliksemstage van een dagdeel gaan de leerlingen op bezoek bij een bedrijf waar ze een kijkje krijgen achter de schermen krijgen en ook zelf mee mogen werken om zo te ervaren wat het werk inhoudt (kijk voor meer informatie op www.jinc.nl).

- Nodig een gastspreker uit (bijvoorbeeld een ouder van één de leerlingen) die een interessant beroep heeft om daar in de klas over te vertellen.

Les 9:

Je route uitstippelen

Doel:

De leerlingen krijgen inzicht in de verschillende opleidingsmogelijkheden en stippelen hun eigen (mogelijke) leerroute uit. Ze ontdekken dat er veel verschillende wegen zijn.

Materiaal:

- De Rotterdamse leerroudekaart: grote versie om op te hangen in de klas of op het digibord te laten zien en voor alle leerlingen een kaart om mee naar huis te nemen
 - De Rotterdamse leerroudekaart werkversie leerlingen.
- De kaarten kunt u downloaden of bestellen via www.onderwijs010.nl

Tijdsindicatie: 45 – 60 minuten

Lesinhoud

Inleiding (10 minuten)

Bespreek de leerroudekaart met de leerlingen. Licht de verschillende opleidingen toe. Bespreek ook kort de profielen die de leerlingen kunnen kiezen op de middelbare school. Op de achterkant van de leerroudekaart staat een beschrijving van de profielen.

Kern

Geef alle leerlingen een exemplaar van de leerroudekaart werkversie leerlingen. Op de kaart staat een aantal vragen dat in de voorgaande lessen ook aan bod is gekomen. De leerlingen beantwoorden de vragen 1 – 5, klassikaal of individueel. Bespreek de antwoorden met de leerlingen en probeer het gesprek op gang te brengen.

Nu kunnen de leerlingen hun eigen route uitstippelen op de kaart. Teken er eerst een paar samen met de leerlingen, vervolgens tekenen alle leerlingen hun eigen route(s).

Afsluiting

Bespreek de verschillende routes die de leerlingen hebben getekend met elkaar. Benadruk dat er verschillende routes zijn om naar een gewenst einddoel te komen. En je mag onderweg ook nog best van gedachten veranderen. De leerroudekaart is een werkdocument en beweegt mee met de keuzes van de leerlingen.

Opdracht voor thuis

De leerlingen krijgen een leerroudekaart mee naar huis. Ze kunnen hun leerroute nog een keer samen met hun ouders tekenen.

TIP

Besteed tijdens de ouderavond voor groep 8 aandacht aan de leerroudekaart.

Les 10:

Beroepen 1 – Een school kiezen (voor groep 8)

Doel:

Deze les kunt u doen ter voorbereiding van de open dagen in groep 8. De leerlingen denken na over hun schoolkeuze. Ze maken een lijst van dingen waar ze op willen letten als ze open dagen bezoeken. Welke school past het beste bij hen?

Materiaal:

- Werkblad 12 – Checklist middelbare school
- Thuiswerkblad 8A – Checklist middelbare school
- Thuiswerkblad 8B – Checklist middelbare school – de scores

Tijdsindicatie: 30 minuten

Lesinhoud

Inleiding (5 minuten)

De leerlingen bezoeken binnenkort met de school of met hun ouders verschillende middelbare scholen. Zijn er al leerlingen die al naar open dagen zijn geweest? Hebben de leerlingen al een idee naar welke middelbare school ze willen (bijvoorbeeld omdat er een broer of zus op zit of omdat de school echt bij hun keus past)? Tijdens de open dagen laten de scholen zichzelf van hun beste kant zien. Dan ziet alles er leuk uit. Maar hoe weten de leerlingen hoe het er echt op de school aan toe gaat? Vraag de leerlingen wat ze belangrijk vinden om op te letten.

Kern (20 minuten)

Kijk met de leerlingen naar het filmpje 'Tips voor het kiezen van een middelbare school', te zien op http://willemwever.kro-ncrv.nl/vraag_antwoord/de-maatschappij/waar-moet-je-op-letten-bij-het-kiezen-van-een-middelbare-school

In het filmpje loopt een leerling uit groep 8 een dagje mee in een brugklas van een middelbare school.

Bespreek het filmpje na met de leerlingen. Welke tips hebben de leerlingen gehoord?

TIP

Op YouTube zijn verschillende andere filmpjes met tips te vinden.

De leerlingen maken een checklist met behulp van werkblad 12 – Checklist middelbare school. Hierop

kruisen ze aan waar ze tijdens de open dag op willen letten.

Afsluiting (5 minuten)

Bespreek de lijsten met de leerlingen. Waar gaan ze op letten? Zijn alle dingen even belangrijk?

TIP

Vraag na de open dag(en) naar de ervaringen van de leerlingen. Hoe scoorde de school op de checklist?

Opdracht voor thuis

De leerlingen vullen samen met hun ouders of verzorgers de checklist op Thuiswerkblad 8A in. Wat vinden zij belangrijk bij de schoolkeuze? Wanneer de leerlingen verschillende scholen bezoeken, vullen zij voor elke school een blad in. Daarna vergelijken de leerlingen de scholen met elkaar met behulp van Thuisblad 8B. Naar welke school gaan ze het liefst?

En verder...

- Nodig een paar oud-leerlingen uit om in de klas te vertellen over hun schoolkeuze. Waar hebben ze op gelet bij de open dagen? Zijn ze blij met hun keuze? Welke tips hebben ze voor de leerlingen?

- Gebruik de leerroutekaart bij de schoolkeuze. De leerlingen tekenen de school op hun eigen leerroutekaart. Hoe past de school in de route die de leerlingen in les 9 hebben uitgestippeld? Biedt de school bijvoorbeeld de profielen aan die de leerling wil doen?

Les 11:

Je nieuwe school (voor groep 8)

Doel:

De leerlingen motiveren hun schoolkeuze en denken na over de vervolgstappen.

Materiaal:

- Werkblad 13 – To do lijst voor de middelbare school

Tijdsindicatie: 30 minuten

Lesinhoud

Inleiding (10 minuten)

Vraag of alle leerlingen een school hebben gekozen. Kunnen ze hun keuze motiveren?

Wat moeten de leerlingen nu doen om zich aan te melden? Zijn er vaste dagen of tijdstippen waarop de leerlingen zich moeten inschrijven? Hoe gaat dat in zijn werk? Wat moeten ze meenemen?

Kern (15 minuten)

De leerlingen maken een to-do lijst met behulp van werkblad 13. Leerlingen die naar dezelfde school gaan kunnen samenwerken.

TIP

Veel scholen geven op hun website informatie voor leerlingen uit groep 8. De leerlingen kunnen de informatie gebruiken bij het maken van hun to-do lijst.

Afsluiting (5 minuten)

Bespreek de to do lijsten met de leerlingen.

Opdracht voor thuis

De leerlingen nemen hun to do lijst mee naar huis en bespreken die met hun ouders of verzorgers. Samen doen ze de dingen die op de lijst staan.

En verder....

- Wanneer scholen vragen om een motivatie kunt u de leerlingen hierop voorbereiden door met hen een paar motivatiegesprekken te oefenen in een rollenspel. U stelt de vragen. Kunnen de leerlingen vertellen waarom ze graag naar deze school willen?